

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ
НАУК УКРАЇНИ

Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН
України (протокол № 2 від
27 лютого 2023 р.)

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**Методика навчання мистецтва у 5-6 класах закладів загальної середньої
освіти**

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти і
установ (учителі мистецької галузі) усіх кваліфікаційних категорій, методисти,
викладачі)

Київ 2023

Пояснювальна записка

Реформування системи загальної освіти в контексті Нової української школи, Державного стандарту базової середньої освіти актуалізує необхідність модернізації змісту і методики навчання мистецтва на інтегративних засадах відповідно до сучасних потреб учнів та культурних запитів соціуму.

Розробка модельної освітньої програми інтегрованого курсу «Мистецтво» для 5-6 класів спрямовує діяльність учителя на компетентнісні стратегії, зумовлює узгодження основних структурних компонентів змісту і його реалізації з огляду на прогнозовані освітні результати.

Успішна реалізація нормативно визначених і теоретично обґрунтованих змін залежить від обізнаності вчителя мистецтва з особливостями методики навчання інтегрованого курсу і його мотиваційної і професійної готовності до опанування інноваційних технологій для підвищення рівня своєї кваліфікації, особистісного і професійного зростання. Це збільшує вимоги до рівня методичної компетентності вчителів у царині різних видів мистецтва, відповідно і до системи їхньої інтегральної перепідготовки та підвищення кваліфікації незалежно від фахової педагогічної освіти з певного виду мистецтва.

Базовими документами для розробки програми є Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Державний стандарт базової середньої освіти, Концепція «Нової української школи», Типова освітня програма.

Мета програми – професійний і особистісний розвиток вчителів мистецтва, підвищення рівня їхньої професійної компетентності, ознайомлення з дидактичним і методичним забезпеченням навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції Нової української школи, реалізації компетентнісного, інтегративного, діяльнісного, особистісно-орієнтованого та аксіологічного підходів.

Напрямок. Розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових художньо-педагогічних технологій і методів навчання.

Зміст. Зміст програми підвищення кваліфікації містить професійно орієнтований і фаховий складники. Ознайомлення з нормативно-правовим і методичним забезпеченням навчання мистецтва у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти в контексті реалізації засад НУШ та Державного стандарту.

Цільова аудиторія – педагогічні і науково-педагогічні працівники, що викладають мистецтво (вчителі всіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі).

Обсяг / тривалість

- Курс «Методика навчання мистецтва в 5 класах закладів загальної середньої освіти» – 15 годин / 0,5 кредита ЄКТС, з яких 7 годин реалізовано у формі інтерактивних лекцій, 4 години – у формі індивідуальної роботи з консультуванням, 4 години – виконання контрольних завдань.
- Курс «Методика навчання мистецтва в 6 класах закладів загальної середньої освіти» – 15 годин / 0,5 кредит ЄКТС, з яких 6 годин реалізовано у формі інтерактивних лекцій, 6 годин – у формі індивідуальної роботи з консультуванням викладачів, 3 годин – виконання завдань.

Форма навчання: дистанційна.

Місце реалізації програми – онлайн платформа проекту «Якість освіти». Організатори: фахівці Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України і ТОВ «Видавничий дім «Освіта».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться.

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування та розвиток загальних компетентностей:

ЗК.01. Громадянської, що виявляється в здатності діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної, що виявляється в здатності до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК.03. Культурної, як здатності виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської, як здатності до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької, що виявляється в здатності до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

2. Формування та розвиток **професійних компетентностей** учителя на виконання трудових функцій: мовно-комунікативної, предметно-методичної, інформаційно-цифрової, психологічної, здоров'язбережувальної, проєктувальної, організаційної, оцінювально-аналітичної, інноваційної, рефлексивної та компетентності навчання впродовж життя.

Цільове зосередження на розвитку **предметно-методичної компетентності**, що виявляється в здатності моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатності формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здатності здійснювати інтегроване навчання; здатності добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; здатності розвивати в учнів критичне мислення; здатності здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; здатності формувати ціннісні ставлення в учнів.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- мети та компетентнісного потенціалу освітньої галузі/ інтегрованого курсу; сутності наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- основних груп обов'язкових результатів навчання учнів в освітній галузі; загальної характеристики базових знань з освітньої галузі;
- змісту предмету й методик його викладання;
- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами освітньої галузі, інтегрованого курсу;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі.

Уміння:

- проєктувати навчальні заняття на основі програм і підручників;
- здійснювати діагностику готовності учнів до навчання, інтерпретації результатів виконання практичних завдань; пошуку та добору технологій, методів, інструментів та засобів навчання;

- розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку;
- упроваджувати в практику роботи здобутки кращих міжнародних освітніх систем.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- створення кейсів з навчальних предметів з метою підвищення якості викладання та навчання;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності.

Документ, що видається – сертифікат з описом досягнутих результатів. Забезпечення розміщення програми – на вебсайтах Інституту педагогіки НАПН України, українського проєкту «Якість освіти».

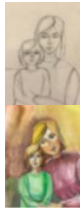
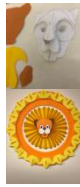
РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

«Методика навчання мистецтва в 5 класах закладів загальної середньої освіти»

	Зміст навчання	Усього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні заняття і консультації, год	Виконання контрольних завдань, год
1.1.	Концепція загальної мистецької освіти та принципи побудови модельної програми «Мистецтво» 5-6 класи в контексті вимог НУШ.	2	1	0,5	0,5
1.2.	Зміст, структура і компетентнісний потенціал підручника з інтегрованого курсу «Мистецтво». Мистецька грамотність і тезаурус основних понять курсу.	2	1	0,5	0,5
2.1.	Художньо-педагогічна драматургія інтегрованого уроку мистецтва і варіативність видів навчальної діяльності учнів	2,5	1	1	0,5
2.2.	Інноваційні художньо-педагогічні технології та методи навчання	3	1	1	1
3.1.	Методичний супровід навчання мистецтва (Конструктор уроків для вчителів, Робочий зошит для учнів, електронний Арт-навігатор).	3	1,5	0,5	1
3.2.	Оцінювання освітніх результатів учнів в Новій українській школі	2,5	1,5	0,5	0,5
	РАЗОМ:	15	7	4	4

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

«Методика навчання мистецтва в 6 класах закладів загальної середньої освіти»

	Зміст навчання	Усього год	Інтерактивні лекції, год	Індивідуальні консультації, год	Виконання контрольних завдань, год
1	Проблема 1: КОМПАРАТИВНІ ТА ВАРІАТИВНІ ПІДХОДИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВУ				
1.1.	<p><u>Лектори Л.М. Масол, В.Г. Власова</u></p> <p><i>Завдання 1.</i> Як побудувати Навчальну програму закладу освіти на основі Модельної програми «Мистецтво» для 5-6 класів на основі вимог НУШ?</p> <p><i>Завдання 2.</i> Як забезпечити розвиток компетентнісного потенціалу особистості шестикласників у процесі навчання інтегрованого курсу “Мистецтво” на компаративних і варіативних засадах?</p> <p><i>Завдання 3.</i> Як організувати навчання мистецтва шестикласників в умовах дистанційної освіти?</p>	2	1	0,5	0,5
1.2	<p><u>Майстер-класи з ОМ . Автор В.Г. Власова</u></p> <p>1) Тема “Жанри в образотворчому мистецтві”.</p> <p><i>Практичне завдання:</i> Малювання натюрморту “Квіти герою” (гуаш, чорний фломастер).</p> <p><i>Дидактична мета:</i> побудова композиції натюрморту, розміщення об’єкту зображення (вази) у вертикальному форматі; стилізація рослин і предметів побуту; відтінки кольорів.</p> <p>2) Тема “Портрет - дзеркало душі”.</p> <p><i>Практичне завдання:</i> Малювання камерного портрету “Зулюбленою матусею” (акварель).</p> <p><i>Дидактична мета:</i> Побудова композиції парного портрету; уміння зображувати людей, дотримуючись пропорцій; відмінностей обличчя дорослого і дитини.</p> <p>3) Тема “Анімалістичний жанр”</p> <p><i>Практичне завдання</i> (Колективна робота): Створення серії декоративних панно “Зоопарк” (техніка Tunnel Book - “паперовий тунель” або 3D аплікація).</p> <p><i>Дидактична мета:</i> Зображення стилізованих образів тварин у заданому форматі в орнаментальній об’ємній рамці (паперопластика).</p>	2	1	0,5	0,5
					
					
					
2.	Проблема 2: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МИСТЕЦТВА				
2.1.	<p><u>Лектор Масол Л. М.</u></p> <p><i>Завдання 1.</i> Яка роль інтегративних технологій у навчанні мистецтва учнів 6 класу (на прикладах галузевої та міжгалузевої інтеграції)?</p>	3	2	0,5	0,5

	<p><i>Завдання 2. Яке місце гейміфікації на уроках мистецтва у 6 класі в контексті вимог НУШ?</i></p> <p><i>Завдання 3. Як забезпечити ініціативність і креативність школярів у процесі виконання варіативних практичних завдань?</i></p>					
2.2	<p><u>Майстер-класи з ОМ. Автор В.Г. Власова</u></p> <p>1) Тема “Пори року: пейзаж у живописі” <i>Практичне завдання:</i> Малювання дерева-символу «Пори року», застосуй для кожної частини дерева різний колорит (<i>гуаш</i>). <i>Дидактична мета:</i> Розвиток умінь асоціативного вибору колориту відповідно до конкретної пори року з урахуванням символіки образу в пейзажній композиції; практичних умінь із розбілу спектральних кольорів із домінуванням теплої чи холодної кольорової гами.</p> <p>2) Тема “Декоративний пейзаж”. <i>Практичне завдання:</i> Створення декоративного панно “Зимовий пейзаж” на паперовій тарілці з елементами килимарства. <i>Дидактична мета:</i> Опанування різновидів пейзажного жанру, плановість у пейзажі, нетрадиційних художніх технік.</p> <p>3) Тема “Фантастичний пейзаж” <i>Практичне завдання:</i> Створення рельєфної композиції “Пластиліновий підводний світ” (техніка бріколаж) <i>Дидактична мета:</i> Ознайомлення з різновидами пейзажу; набуття умінь створювати об’ємне зображення на площині, застосовувати різні прийоми ліплення з елементами інкрустації.</p>		3	2	0,5	0,5
3	<i>Проблема 3: ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ</i>					
3.1.	<p><u>Лектори Масол Л. М., Власова В.Г.</u></p> <p><i>Завдання 1. Які методи й прийоми формувального оцінювання навчальних досягнень учнів з мистецтва доцільно застосовувати у 6 класі?</i></p> <p><i>Завдання 2. Які вимоги НУШ до підсумкового оцінювання результатів навчання учнів у 6 класі?</i></p> <p><i>Завдання 3. Як використовувати хмарні технології, тестове оцінювання з мистецтва під час дистанційного навчання, Google Forms для створення опитувань, вікторин, веб-квестів?</i></p>		2,5	1,5	0,5	0,5
3.2	<p><u>Майстер-класи з ОМ. Автор В.Г. Власова</u></p> <p>1) Тема .”Театральні жанри” <i>Практичне завдання:</i> Створення рухомої конструкції “На сцені музичного театру”. <i>Дидактична мета:</i> Опанування особливостей театрального жанру балет; мистецький досвід ескізного зображення людини в русі (у різних позах танцівниці).</p> <p>2) Тема: “Жанри кіномистецтва”.</p>		2,5	1,5	0,5	0,5

	<p><i>Практичне завдання.</i> Створення образів героїв анімаційного серіалу за мотивами української міфології в жанрі фентезі. За бажанням - створення коміксу або презентації (у форматі пітчінгу).</p> <p><i>Дидактична мета:</i> Зображення стилізованих образів міфологічних героїв; поєднання стилізованих форм, локального умовного кольору, декоративних візерунків для створення виразних графічних образів.</p> <p>3) Тема ”Жанри-гібриди й жанри-загадки”</p> <p><i>Практичне завдання:</i> Створення інсталяції-мобілю на основі традиційної української побутової прикраси (<i>на основі апсайклінгу</i>).</p> <p><i>Дидактична мета:</i> Опанування сучасних візуальних арт-практик: побудова модульної геометричної форми (багатогранник).</p>	 			
	РАЗОМ:	15	9	3	3